

جمهوری اسلامی ایران
وزارت امور اقتصادی و دارایی

اداره کل امور اقتصادی و دارایی خراسان جنوبی

گزارش شاخص های اقتصادی

استان خراسان جنوبی

معاونت اقتصادی
اداره کل امور اقتصادی و دارایی خراسان جنوبی
دی ماه ۱۴۰۰

اطلاعات جغرافیایی و جمعیت

- ✓ **مساحت:** ۱۵۱۰۱۸ کیلومتر مربع که ۹.۲۶ درصد از مساحت کشور را به خود اختصاص داده است.
- ✓ **تقسیمات کشوری:** بر اساس آخرین تقسیمات کشوری در سال ۱۳۹۸ این استان شامل ۱۱ شهرستان، ۳۰ شهر، ۲۵ بخش و ۶۱ دهستان می باشد.
- ✓ **جمعیت:** بر اساس نتایج عمومی سرشماری نفوس و مسکن در سال ۱۳۹۵ جمعیت استان برابر ۷۶۸۸۹۸ نفر بوده که حدود یک درصد از جمعیت کل کشور را به خود اختصاص داده است. متوسط رشد سالانه جمعیت استان طی سالهای ۹۵-۱۳۹۰، ۰.۹۸ درصد است.

نام استان / شهرستان	مساحت استان / شهرستان	درصد نسبت به کل مساحت کشور / استان	جمعیت استان / شهرستان	درصد نسبت به کل جمعیت کشور / استان
خراسان جنوبی	۱۵۱۰۱۸	۹.۳	۷۶۸۸۹۸	۰.۹۶
بیرجند	۴۰۲۷	۲.۷	۲۶۱۳۲۴	۳.۴
درمیان	۵۸۱۶	۳.۹	۵۳۷۱۴	۷
سرایان	۹۳۰۵	۶.۲	۳۳۳۱۲	۴.۳
سربیشه	۷۹۲۸	۵.۲	۴۰۹۵۹	۵.۳
قائنات	۸۰۲۷	۵.۳	۱۱۶۱۸۱	۱۵
نهبندان	۲۶۴۷۴	۱۷.۵	۵۱۴۴۹	۶.۷
فردوس	۴۱۲۱	۲.۷	۴۵۵۲۳	۶
بشرویه	۶۰۴۷	۴	۲۶۰۶۴	۳.۴
طبس	۵۵۳۵۹	۳۶.۷	۷۲۶۱۷	۹.۴
خوسف	۱۵۹۷۰	۱۰.۶	۲۷۶۰۰	۳.۶
زیرکوه	۷۹۴۴	۵.۳	۴۰۱۵۵	۵.۲

* بر اساس آخرین اطلاعات تقسیمات کشوری و سرشماری جمعیت.

شاخص های کلان اقتصادی استان

شرح	واحد اندازه گیری	سال / فصل / ماه	مقدار	افزایش (کاهش) نسبت به سال یا مدت مشابه قبل	درصد از کل کشور
تولید ناخالص داخلی	با نفت	میلیارد ریال	۱۳۹۷	۱۱۷۵۱۴	۲۸
	بدون نفت	میلیارد ریال	۱۳۹۷	۱۱۷۴۹۹	۲۸
سرانه تولید	با نفت	میلیون ریال	۱۳۹۷	۱۴۹	۲۷
ناخالص داخلی	بدون نفت	میلیون ریال	۱۳۹۷	۱۴۹	۲۷
نرخ بیکاری	سالانه	درصد	۱۳۹۹	۶.۲	-۰.۷
	فصلی	درصد	تابستان ۱۴۰۰	۷.۶	۱.۸
نرخ مشارکت اقتصادی	سالانه	درصد	۱۳۹۹	۴۱.۸	-۳.۳
	فصلی	درصد	تابستان ۱۴۰۰	۴۲.۲	۱.۶
نرخ تورم	۱۲ ماهه	درصد	منتهی به آبان ۱۴۰۰	۴۶.۶	۲۱.۴
	نقطه به نقطه	درصد	آبان ۱۴۰۰	۳۸.۲	۴.۲
سهم اشتغال استان	بخش کشاورزی	درصد	۱۳۹۹	۲۴	-۴.۱
	بخش صنعت	درصد	۱۳۹۹	۳۳.۴	۲.۳
	بخش خدمات	درصد	۱۳۹۹	۴۲.۷	۱.۹
سهم ارزش افزوده بخشهای عمده اقتصادی	بخش کشاورزی	درصد	۱۳۹۷	۲۰	۱۱
	بخش صنعت	درصد	۱۳۹۷	۲۳	-۱۱
	بخش خدمات	درصد	۱۳۹۷	۵۷	۲

مأخذ: مرکز آمار ایران

وضعیت نرخ تورم استان

تغییرات شاخص قیمت (نرخ تورم)		مهر ۱۴۰۰		آبان ۱۴۰۰	
نقطه به نقطه	۱۲ ماهه	نقطه به نقطه	۱۲ ماهه	نقطه به نقطه	۱۲ ماهه
۴۲.۴	۴۷.۳	۳۸.۲	۴۶.۶	منتهی به آبان	۱۲ ماهه
۴۹.۷	۵۴.۲	۴۰.۱	۵۲.۸		
۴۴.۱	۴۶.۵	۴۳.۵	۴۶.۹		
۲۳.۳	۴۰.۳	۲۱.۷	۳۶.۷		
۳۳.۹	۲۸.۸	۳۳.۱	۲۹.۷		
شاخص بهای مصرف کننده					
خوراکی ها و آشامیدنی ها					
بهداشت و درمان					
حمل و نقل					
مسکن، آب، برق و گاز و سایر سوخت ها					

مأخذ: مرکز آمار ایران

شاخص های بازار کار استان

بازار کار (درصد)	بهار ۹۹	تابستان ۹۹	پاییز ۹۹	زمستان ۹۹	۱۳۹۹	بهار ۱۴۰۰	تابستان ۱۴۰۰
نرخ بیکاری کل	۴	۵.۸	۶.۶	۸.۳	۶.۲	۷.۳	۷.۶
نرخ بیکاری ۱۵-۲۴	۱۳.۴	۲۴.۲	۲۵.۳	۲۳.۴	۲۱.۶	۱۹.۵	-
نرخ مشارکت اقتصادی	۴۱	۴۰.۶	۴۲.۷	۴۲.۷	۴۱.۸	۴۳.۲	۴۲.۲

مأخذ: مرکز آمار ایران

سهم اشتغال بخش های مختلف (درصد)	۱۳۹۸	بهار ۹۹	تابستان ۹۹	پاییز ۹۹	زمستان ۹۹	۱۳۹۹	بهار ۱۴۰۰
کشاورزی	۲۸.۱	۲۴.۶	۲۳.۶	۲۳.۹	۲۳.۷	۲۴	۲۱
صنعت	۳۱.۱	۳۲.۳	۳۲.۳	۳۴.۶	۳۴.۲	۳۳.۴	۳۴.۱
خدمات	۴۰.۸	۴۳.۱	۴۴.۱	۴۱.۵	۴۲.۱	۴۲.۷	۴۴.۹
اشتغال ناقص	۷.۴	۳.۵	۲.۱	۳.۶	۳.۷	۳.۲	-

مأخذ: مرکز آمار ایران

مقایسه وضعیت کسب و کار استان و کشور

شرح	تابستان ۹۹	پاییز ۹۹	زمستان ۹۹	بهار ۱۴۰۰	تابستان ۱۴۰۰	درصد تغییرات نسبت به فصل گذشته
شاخص محیط کسب و کار کشور	۶.۰۵	۵.۹۳	۵.۸	۵.۹	۵.۹۱	۰.۱۹
شاخص محیط کسب و کار خراسان جنوبی	۵.۹	۵.۸	۵.۶۳	۵.۹۱	۵.۹۶	۰.۸۷

* شاخص محیط کسب و کار بین ۰ تا ۱۰ می باشد و هرچه این عدد کمتر باشد، وضعیت بهتری را نشان می دهد.
 مأخذ: گزارش پایش ملی محیط کسب و کار ایران - اتاق بازرگانی ایران

مساعداًترین مولفه های محیط کسب و کار استان عبارتند از:

- ۱- محدودیت دسترسی به آب (۲.۳۲)
- ۲- محدودیت های دسترسی به شبکه تلفن همراه و اینترنت (۲.۸۸)
- ۳- محدودیت دسترسی به حامل های انرژی (برق، گاز، گازوئیل و ...) (۳.۰۲)

نامساعداًترین مولفه های محیط کسب و کار استان عبارتند از:

- ۱- رویه های ناعادلانه ممیزی و دریافت مالیات (۸.۴۰)
- ۲- غیر قابل پیش بینی بودن و تغییرات قیمت مواد اولیه و محصولات (۸.۲۲)
- ۳- رویه های سخت گیرانه اداره های کار و بیمه تأمین اجتماعی برای مدیریت نیروی انسانی (۷.۴۶)

خلاصه وضعیت سرمایه گذاری خارجی استان خراسان جنوبی از ابتدای تفکیک استان تاکنون

عنوان شاخص	سرمایه گذاری (میلیون دلار)	تعداد پروژه
مبلغ کل سرمایه گذاری خارجی مصوب در استان	۹۹۱	۲۱
دارای مجوز سرمایه گذاری خارجی و فعال	۶۹.۱	۹
دارای مجوز سرمایه گذاری خارجی و درحال ساخت	۷۶.۲	۳
دارای مجوز سرمایه گذاری خارجی و درحال پیگیری	۲۵۰.۳	۴
ابطال مجوز سرمایه گذاری خارجی	۵۹۵	۵
مبلغ سرمایه گذاری خارجی وارده (جذب شده) در استان	۸۸.۳	۱۲

- ✓ درحال حاضر ۹ پروژه سرمایه گذاری خارجی با سرمایه مصوب به مبلغ ۶۹.۱ میلیون دلار فعال و درحال بهره برداری، ۳ پروژه با سرمایه مصوب ۷۶.۲ میلیون دلار درحال ساخت و ۴ پروژه سرمایه گذاری خارجی با سرمایه گذاری بالغ بر ۲۵۰.۳ میلیون دلار در حال پیگیری می باشد.
- ✓ سرمایه گذاران خارجی دارای مجوز سرمایه گذاری خارجی در استان، تبعه کشورهای چین، آفریقای جنوبی، آلمان، افغانستان، ترکیه و پاکستان می باشند.

وضعیت سرمایه گذاری خارجی در استان

شاخص	واحد	تا پایان سال ۹۶	تا پایان سال ۹۹	آذر ماه ۱۴۰۰	درصد رشد نسبت به سال ۹۶
میزان سرمایه گذاری خارجی مصوب	میلیون دلار	۶۲۷.۲	۹۸۸.۸	۹۹۱	۵۸ درصد
میزان سرمایه گذاری خارجی وارده (جذب شده)	میلیون دلار	۴۶.۸	۸۷.۵	۸۸.۳	۸۸ درصد
پروژه های دارای مجوز سرمایه گذاری خارجی	تعداد	۶	۱۳	۱۶	۱۶۶ درصد

- ✓ میزان سرمایه گذاری خارجی مصوب از ابتدای تفکیک استان تا آذر ماه ۱۴۰۰ به بیش از ۹۹۱ میلیون دلار رسیده که در مقایسه با سال ۹۶ رشد ۵۸ درصدی داشته است. طی ۸ ماهه ۱۴۰۰، این رقم ۲.۱۸ میلیون دلار بوده است.
- ✓ میزان سرمایه گذاری خارجی وارده (جذب شده) از ابتدای تفکیک استان تا آذر ماه ۱۴۰۰ به بیش از ۸۷.۶ میلیون دلار رسیده که در مقایسه با سال ۹۶ رشد ۸۸ درصدی داشته است. طی ۸ ماهه ۱۴۰۰، این رقم ۷۶۱ هزار دلار بوده است.
- ✓ تعداد پروژه های دارای مجوز سرمایه گذاری خارجی استان نیز از ۶ پروژه در سال ۹۶ به ۱۶ پروژه در آبان ماه ۱۴۰۰ رسیده که رشد ۱۶۶ درصدی را نشان می دهد.

اطلس سرمایه‌گذاری

- ✓ در فاز اول پروژه ایجاد اطلس سرمایه‌گذاری، پس از اخذ لایه‌های اطلاعاتی دستگاه‌های اجرایی از سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان، بررسی اولیه و یکسان‌سازی اطلاعات، تعداد ۱۲ جلسه کارشناسی با حضور ۲۴ دستگاه اجرایی ذیربط برگزار شده و ضمن بررسی تخصصی لایه‌های اطلاعاتی GIS و همچنین محدودیت‌ها و ممنوعیت‌های حوزه تخصصی آن دستگاه اجرایی جهت واگذاری اراضی و پاسخگویی به استعلامات پروژه‌های سرمایه‌گذاری، لایه‌های اطلاعاتی بر روی نقشه استان پیاده‌سازی شده و قوانین، دستورالعمل‌ها یا آیین‌نامه‌های مرتبط با محدودیت‌ها و ممنوعیت‌های مدنظر اعمال گردیده است.
- ✓ پس از پس از ثبت و پیاده‌سازی ۳۶ لایه اطلاعاتی مربوط به مطلوبیت‌ها (زیرساخت‌ها) با لحاظ نمودن حرایم مربوطه و محدودیت‌ها و ممنوعیت‌های واگذاری اراضی، تعداد ۶۲۰۰۰ لکه مجاز سرمایه‌گذاری به مساحت بالای ۱۰ هکتار شناسایی شده است.
- ✓ با احصاء ۴۰ طرح سرمایه‌گذاری اولویت‌دار استان در بخش‌های صنعت و معدن، کشاورزی، گردشگری و نیرو، اراضی مستعد متناسب با هریک از طرح‌های سرمایه‌گذاری، براساس سند آمایش استان، شناسایی شده است.
- ✓ تاکنون تعداد ۱۸ زمین برای ۱۰ پروژه صنعتی و ۲۳ قطعه زمین برای ۱۱ پروژه در حوزه صنایع تبدیلی کشاورزی، تعیین گردیده که پس از اخذ استعلامات از دستگاه‌های مربوطه، در کارگروه امور زیربنایی مطرح و پس از آن از سوی دستگاه‌های اصلی صدور مجوز، مجوزهای بی‌نام صادر خواهد گردید.

اطلاعات کلی اطلس سرمایه‌گذاری استان		
۱۵ میلیون هکتار	مساحت استان	
۱۱	تعداد شهرستان‌ها	
۴۰	تعداد لایه‌های استفاده شده تاکنون	
۱,۴۸۵,۱۰۵ هکتار	با احتساب نقشه ۱:۲۵۰۰۰ آبراهه‌ها	مساحت اراضی شناسایی شده
۴۹۰۰۰ قطعه	قطعات بالای ۱ هکتار	تعداد لکه‌های شناسایی شده
۲۰۰۰۰ قطعه	قطعات بالای ۵ هکتار	
۱۲۰۰۰ قطعه	قطعات بالای ۱۰ هکتار	

عنوان شاخص	واحد	مقدار
تعداد کاربران سامانه دادور	نفر	۴۷۵
تعداد شکایات ثبت شده در سامانه دادور	مورد	۱۲
تعداد کاربران سامانه یاور	نفر	۱۴۰
تعداد درخواست های مشاوره در سامانه یاور	مورد	۵۰

طرح آزادسازی سهام عدالت

پیرو ابلاغیه مقام معظم رهبری درخصوص آزادسازی سهام عدالت و با پیگیری های صورت گرفته از سوی این اداره کل، شرکت سرمایه گذاری سهام عدالت استان خراسان جنوبی؛ اولین شرکت از مجموعه شرکت های سرمایه گذاری استانی بوده که با سرمایه اولیه ۶۱,۳۹۹ میلیارد ریال در بورس اوراق بهادار تهران پذیرش و سهام آن از مرداد ماه سال ۱۳۹۹ با نماد «وسخراج» در بازار سرمایه قابلیت معاملاتی پیدا نمود و دارای بالاترین ارزش در بین سایر شرکت های سرمایه گذاری استانی بوده است. با این وجود، مطابق اطلاعیه منتشره مدیریت عملیات بازار شرکت بورس اوراق بهادار تهران در تارنمای کدال مبنی بر عدم رعایت الزامات دستورالعمل های مصوب سازمان بورس توسط شرکت سرمایه گذاری استان خراسان جنوبی؛ نماد معاملاتی وسخراج از تاریخ ۱۴۰۰/۰۶/۰۱ به حالت تعلیق درآمده و امکان معامله برای سرمایه گذاران و سهامداران این شرکت؛ میسر نیست.

عنوان	مقدار	نسبت
جمعیت استان (بر اساس سالنامه آماری ۱۳۹۵)	۷۶۸,۸۹۸ نفر	-
مشمولین نهایی طرح سهام عدالت استان	۶۴۷,۴۰۹ نفر	۸۴٪ از جمعیت استان
تعداد سهامداران روش مدیریت مستقیم سهام عدالت	۱۸۴,۵۶۳ نفر	۲۹٪ از سهامداران عدالت
تعداد سهامداران روش مدیریت غیرمستقیم سهام عدالت	۴۶۲,۸۴۶ نفر	۷۱٪ از سهامداران عدالت
تعداد سهامداران غیرمستقیم ثبت نام شده در سامانه سجام	۳۱۶ هزار نفر	۶۸٪ از سهامداران غیرمستقیم
سرمایه اولیه شرکت	۶۱,۳۹۹ میلیارد ریال	-

میزان صادرات و واردات استان خراسان جنوبی طی سال های ۱۳۹۵ تا ۹ ماهه ۱۴۰۰ (میلیون دلار)

شرح / سال	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۹ ماهه ۱۴۰۰	تغییرات نسبت به مدت مشابه سال قبل (درصد)
صادرات کل	۸۴۵	۸۹۶	۶۱۶	۴۸۷	۸۴۴	۵۷۷	۰.۵
صادرات استان	۱۸۰	۱۶۰	۱۲۲	۱۰۰	۲۰۳	۹۰	۴
صادرات ماده ۱۱۶	۶۶۵	۷۳۶	۴۹۴	۳۸۷	۶۴۱	۴۸۷	۰
واردات	۸	۳	۴	۳۱	۲	۱۹	۱۰۱۶

مآخذ گمرکات استان

عمده اقلام صادرات قطعی استان: صیفی جات، سیمان، کاشی و سرامیک، هیدروکربن سبک، گازوئیل، روغن سوخت تقطیری،

هیدروکربن بازیافتی، خرما، قیر و میلگرد به کشورهای افغانستان، عراق، پاکستان و ترکمنستان

عمده اقلام صادرات ماده ۱۱۶: شیشه، سیمان، خوراک دام و طیور، ایزوگام .

عمده اقلام وارداتی استان: لوازم و قطعات مربوط به معدن، قطعات مربوط به خط تولید کاشی، کائوچو، ترنجبین، لودر، کلروبتیل،

بذر یونجه، شاهدانه بو داده، زغال شسته نشده .

ترانزیت	تعداد کامیون		وزن (تن)	
	تغییرات نسبت به مدت مشابه سال قبل		تغییرات نسبت به مدت مشابه سال قبل	
	۹ ماهه ۱۴۰۰	۹ ماهه ۱۴۰۰	۹ ماهه ۱۴۰۰	۹ ماهه ۱۴۰۰
	۲۴۲۱	-۵۳٪	۷۱۱۵۲	-۵۵٪